

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
 = = = = SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. = = = =

Przemiarata wynosi. Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednosłupowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 3, za wyraz Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
 Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Filie: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA
 pod dyrekcją T. STRZELECKIEGO.

PROGRAM: od wtorku 19 do czwartku 21 Sierpnia r. b. (włącznie)

Zerwana maska
 Dział z życia współczesnego w 3 dużych częściach odegrany przez zna. kom. art. paryskich
LEO SZTURWEM ZDOBYTY (komedia)
KRONIKA GAUMONT'A (natura)
CZWORONOŻNY PROFESOR (bar. kom.)

NA SCENIE: — NOWOŚCI

Pierwsze występy nowo-zaangażowanego Towarzystwa na sezon zimowy pod artystycznym kierunkiem **AL. ALISIEWICZA**.
DWIE RADY
 Komedia w 1 akcie z wstępnym Józefa Baffie'o
Annos: W piątek dnia 22 prócz obrazów kina ka wzięta z życia aktorów pod tytułem **Teatr z prawdziwego zdarzenia**

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 334.

PROGRAM: od wtorku 19 do piątku 22 Sierpnia 1913 roku (włącznie)
KRONIKA GAUMONT'A ostatnie nowości z natury | **TE I ON** komedia
UMARLI MILCZA Dramat w 2-ch częściach.
PROROCZY SEN Dramat w 2-ch wielkich częściach.
 NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem F. Stróżewskiego
Hania płacze Jaś się śmieje Operetka w 1 akcie Offenbacha.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4—77.

PROGRAM: od środy 22 do piątku 20 Sierpnia 1913 roku (włącznie).
 Dziś z udziałem słynnej **Asty NIELSEN**
TAJEMNICZE SIŁY
 Wybitny dramat 2-ch częściach.
POKÓJ DO WYNAJĘCIA wesoła kom.
DZIEŃNIKI PARYE N-F. ZZO A Kronika ostatniej chwili.
 NA SCENIE: OSTATNIA nowość! **POŁKNIĘTA PERŁA** Farsa w 1-ym akcie.
 NAD PROGRAM: — NA SCENIE: Na żądanie publi. jeszcze kilka występów **TAJEMNICZEGO TRIO GRECKIEGO** Nadwyżkowe eksperymenty „TAJEMNICZEGO-TRIO” są sągądką i wspaniale wzbudzają podziw swą wspaniałością i efektywnością.

S. LAURMAN
 w CZĘSTOCHOWIE.

ul. Teatralna 7a obok fabryki „WULKAN”
ZAKŁAD WYROBÓW ŚLUSARSKICH
 OKUCIA DRZWI I OKIEN
 BALUSTRADY, BALKONY, OKNA, DRZWI, I SCHODY
 ŻELAZNE, DRZWI CZKI HERMETYCZNE I WSZELKIE
 ŻELAZTWO do PIECÓW I KUCHEN.
 ORAZ ZALUZZE. — TELEFON № 1-52.

Gimnazjum Prywatne z prawami rządowymi
A. PANOWA
 w PIOTRKOWIE

Składanie podań w kancelarij gimnazjum (Petersburska 14) od podwstępnej do osmej włącznie w poniedziałki, środy i piątki od 11 do 1. Egzaminu zaczyna się 20 sierpnia. Dyrektor **M. PANOW**.

SAMOCCHODY Sprzedaż Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajem na jazdę po mieście szosie i zagranicą.
 BARAŻ, III-a Aleja 49, telefon 3-45.

I-e GIMNAZJUM POLSKIE

pod kierunkiem **Gustawa Kościńskiego**
 Częstochowa, ul. Teatralna № 7.

Zapisy i egzamin wstępne dla nowostępujących kandydatów odbywają się w następujących terminach do kl. wstępnej i I-ej od dnia 1-go sierpnia do klasy II, III i IV-ej od dn. 21 sierpnia do klas wyższych od dnia 26 sierpnia. Poprawki powakacyjne do pierwszych czterech klas od dn. 1-go do 4-go września (włącznie) do starszych klas od d. 5 do 9 września (włącznie). **Początek lekcji 10-go września.** Przy szkole istnieje internat: Kancelaria szkoły otwarta codziennie od godz. 9-tej rano do godz. 2-ej po południu.

Jedyn w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA
 Chrześcijańin
STEFAN BARYLSKI

Aleja II № 43 (Odeon) tel. 611.
 Leczenie. Zęby sztuczne. Wyjmowanie bez bólu. Przyjmuje 9—1 i 3—8 p. p.

DENTYSTA
Roman FILIPOWICZ
 CHRZEŚCJANIN
 II-a Aleja № 24. Telefon № 482.
 Przyjmuje od 9—1 i od 3—7 po poł.

A. DĘBICKI
 Geometrą przysięgły
 Teatralna 23 m. 14 parter tel. 802
 Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

KRAWIEC

Chrześcijańska pracownia
 Najlepiej najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
 ul. Ogrodowa № 28.
 vis a vis Nowego kościoła św. Rodziny

„ POKOST ”
 C. Ch. Szmidta w Rydze

oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
 Poleca: Skład Materiałów Aptecznych i Farb „**WACŁAWA ORŁA**”
 w Częstochowie, III Aleja 45.

7-mio KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
 ze wszystkimi prawami szkół rządowych

HRABINY KAPNIST
 przyjmując zapisy do wszystkich 7-in klas i przygotowawczej (2 oddziałowej), do której przyjmuje się alfabetki. Prośby z dokumentami przyjmuje kancelaria męskiego rządowego gimnazjum codziennie od 10 rano do 2 pop. prócz świąt. Egzaminy 7 (20) sierpnia.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa Aleja III-cia dom
 klasz. Egi. od r. 1897. Telef. 260

WYKONUJE WSZELKIE PRACY
 WŁASNE I ZAMÓWIENIA

Fabryka posadzki cementowej na cmentarz żydowski i wszelkich wyrobów i cementu. Ceny najprzystępniejsze.

BUFET

przy Stow. Rzemieśln. - Przem.
wydaje obiady z 4-eh dań 40 kop.

BILARDY, ODNOWIONE

Zarządzający

Edward Zambrowicz.

Z kraju wołającego o pomstę.

Prasa niemiecka nie oszczędza bulgarów. Korespondenci niemieccy z Balkanów piszą, że bulgarów trzeba uznać za winnych strasznego spustoszenia kraju, czynów strasznych, wołających o pomstę, rzezi, pożog, czynów, które bulgarzy chcą zwalić na turków.

Cała ludność Tracji, która obecnie zajęli turcy, była przez bulgarów wprowadzona w rozpacz. Kiedy ujrzano cofających się bulgarów oddychano z ulgą. Radowano się wieściami o wkroczeniu Turków w granice Tracji i do Adrianopola. Witano ich jako oswobodzicieli; na ten tytuł w zupełności zasłużyli.

Przed poruczeniem Tracji i Adrianopola mordowali bulgarzy masowo jeńców tureckich. Na drodze z Adrianopola do Mustafapaszwy widzieli korespondent obrzymia liczbę zwłok tureckich jeńców; w okolicach miast Ostakoł, Domotika, Kesbam, Maigara i we wsiach pod Mustafapaszwą widziano zeszczone zwłoki kobiet, dziewcząt i dzieci. Uciekający mieszkańcy opowiedzieli korespondentowi że w okolicy Ostakoł znajduje się dom mahometanów, a w jego oknach widać ucięte głowy dzieci i kobiet, mające świadczące o „cywilizacji” bulgarów. W innej wsi bulgarzy udekorowali meczet 40 głowami dziewczęcych, ciała rzucono do studni. Kiedy nadeszli turcy nie mogli się nawet zbliżyć do owej studni.

Z Adrianopola chcieli bulgarzy zabrać wszystko co się dało. Nie zdołali jednak. Część zgromadzonych zapasów mąkę, zboże, siano itd. spalono, drugą część pozwoliły władze wojskowe zabierać zgromadzonej ludności. Niemiecki korespondent był naocznym świadkiem na stacji w Adrianopolu, jak regularni żołnierze bulgarscy pomagali ludności plądrować w tych zapasach, sami zarcuiali na plecy mieszkańcom worki z mąką, wołając: „Oby tylko to nie wpadło w ręce Turków”. Później ci sami żołnierze bulgarscy mordowali mieszkańców za grabież mienia bulgarskiego.

Okrucieństwa bulgarów w zajętych przez nich terytoriach przewyższają wszelkie opisy.

Korespondent niemiecki opowiada następujący fakt: „Było to w pewnej wsi w okolicy Lüle-Burgas. Pewien oficer bułgarski mieszkał sam w domu pewnej bułgarki, którą rekwizycje bułgarskie pozabawiły całego majątku. Zubożałym, wygłodzonym mieszkańcom wsi powtarzał oficer na pocieszenie następujące słowa: „Musicie bułgarom oddawać wszystko i być im wdzięczni, gdyż oswobodzili was od Turków”. Wówczas jego gospodyni, dawniej zamożna właścicielka gruntów, dzisiaj nędzarka, nie

mogła powstrzymać się od uwag: „Tak, Kochany panie, macie rację. Uwolniście nas od Turków, za to powinniśmy wam być wdzięczni. Kto nas teraz od was uwolni?”

Dzielny czyn chłopów polskich na Śląsku.

Pod Cieszymem, na Śląsku austriackim, w pięknej okolicy przy kole, wiodącej na Węgry, znajduje się wioska Kofiska. Kudość miejscowa jest rdzennie polską, a tylko dwór starodawny, z zamkiem i 942 morgami pięknej ziemi, był własnością Niemca, Grohmana.

Przed miesiącem majątek ten kupili właściciele ze Śląska, utworzywszy przedtem spółkę rolniczą. Dokazał oni w ten sposób wielkiego czynu, bo wzdobyli 942 morgi ziemi z rąk niemieckich. Majątek ten częścią podzielił między siebie, a resztę sprzedadzą polskim rolnikom.

Zdarzenie to w tych czasach, kiedy majątki w Galicji przechodzą w ręce obce, gdy Prusacy gwałtem wyrzucają nas z ojczyzny, nabiera tem większego znaczenia i dodaje otuchy na przyszłość.

Rzeczpospolita dziecięca.

Według wzoru „rzeczpospolitej George Junior” w Ameryce, (pisaliśmy o niej obszernie w swoim czasie), utworzono w Bath combe, w Anglii, taką samą rzeczpospolitą dziecięcą.

Na początek liczbą „obywateli” jest bardzo skromna, bo wynosi zaledwie ośmioro — obojga poci. Nowa osada ma poprawić małych przestępców w ten sposób, że da im jaknajwiększe swobody. I tu, jak w Ameryce, dzieci posiadają wartość praw, które przekroczyły tem, że same stanowią będa prawa. W sposób z własnego doświadczenia przekonają się, że bez formalnie przyjętych prawideł niemożliwe jest współzycie.

Główną siedzibą osady dziecięcej jest t. zw. „Ferma kwiatów”, a zajęcie młodzi republikanie wybierać będą sobie samodzielnie. Placę otrzymywać będą markami aluminiowymi, które jednak przy opuszczeniu zakładu wymienić będą mogli na monetę, kufę w kraju mając.

Pieniężmi zarobionemi płacić muszą za mieszkanie i życie, a co pozostałe, tego mogą użyć według swej woli.

Prawa stanowią sobie będa sami „obywatele”, a ci, którzy je przekroczą, sądzeni będą przez ich własny sąd.

Zbrojenia austriackie.

Austriackie ministerjum wojny opracowuje projekt nowych reform wojskowych, mających na celu: a) powiększenie jednorazowe kontyngensu rekrutów o 15 tysięcy, oraz b) wzmocnienie załóg wojskowych na granicy z państwem rosyjskiem. „Budapesti Hirpal” utrzymuje, że powiększona będzie liczba korpusów z 16 na 22.

Mówią także o utworzeniu 5 inspektorów armii, między nimi jednego w Lwowie. Koszty tych reform wyniosć mają około 100 milionów koron.

W cyrku na Bałkanach.

Balkany — to kraj nieprawdopodobieństw. Ostatnie telegramy donoszą, że mocarstwa europejskie są w rozpacz z powodu tego kraju. Turcy zajęli bez walki port i miasto Dedeagac, ostatni bułgarski dostęp do morza Egejskiego. Porażka Bułgarii. Fakt ten dowodzi, że Turcja drwi sobie z koncertu europejskiego, który nawet nie nie zdołał od niej uzyskać groźbą bojkotu finansowego. W tym duchu Rosja wypułnęła na Francję. Wolna rzeczpospolita francuska będzie zapewne wołała pożyczyc pieniądze Turcji za kilka koncesji na koleje w Anadolii. Pogłoska o oświadczeniu rosyjskiego ministra Sazonowa, że Rosja wystąpi przeciwko Turcji samodzielnie, jest dotychczas tylko taką pogłoską, jak wiele innych. Słowem na widowni europejskiej ukazuje się możliwość nowej wojny — Turcji z Bułgarią. Wojska Envera-beja przeszły w dwóch miesiącach poza rzekę Maricę i fortyfikują się. Izzet-pasza jest w Dedeagacu i w porcie Lagos. Turcja bez walki zabrała te terytoria, które kosztowały Bułgarię przeszło 100,000 zabitych żołnierzy.

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

w Częstochowie, Teatralna № 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w

Kafle i roboty zdruńskie

L. NIETRZECKI i S-ka

w Częstochowie,

Teatralna 11, telefon 321.

TELEGRAMY.

Nowa wojna.

Parýż 19. „Echo de Paris” pisze, że Europa jest w przededniu nowej wojny. Turcy gromadzą w południowej Rumelii silne wojska, zaś Enwer-bej, na czele 400-tysięcznej armii zamierza walczyć nie tylko o Adrianopol, lecz przygotowuje się do zaczepnego działania przeciw Bułgarii. Dziekanik dodaje, iż w razie wkroczenia wojsk tureckich w granice Bułgarii, Rosja rozpocznie walkę z Turcją.

Sejm w Galicji.

Lwów 19. Sejm galicyjski ma być zwołany 23 września.

Z obawy cholery.

Wiedeń 19. Manewry 13 korpusu austriackiego odwołano z obawy cholery.

Niemcy prowokują.

Parýż 19. „Echo de Paris” zwraca uwagę rządu na to, że manewry wojsk niemieckich odbywają się w ostatnich czasach tuż nad granicą francuską.

Revolucja chińska.

London 19. W Nankingu rewolucjonści i wojska rządowe toczą krwawą walkę. Rewolucjonści mają 30,000 ludzi. W Kantonie zginęło w ostatnich dniach z powodu zamieszek 5000 osób. Powstańcy zrabowali mienie, zabrali dwa i pół miliona franków, oraz wiele sztab srebra.

„Gasielole ducha”.

Petersburg 19. Komitet do spraw prasowych skoniłował Nr. 232

pisma „Russkaja Molwa” za artykuł „Gasielole ducha”.

Dr. Berchtold.

Praga 19. „Narodni Listy” piszą, że w razie ustąpienia hr. Berchtolda największe szanse na objęcie po nim stanowiska ma hr. Ottokar Czernin, szwagier ochmistrza dworu księcia Montenuovo.

Delcassé w Petersburgu.

Parýż 19. Ogłoszono dekret o mianowaniu Delcassé, który przebywał dotąd w Rosji w misji tymczasowej, ambasadorom francuskim w Petersburgu.

Pojedynek polityków.

Budapeszt 19. W tych dniach odbędzie się pojedynek prezesa ministrów, Tiszy, z postem Pallavicinim; chodzi o spór w sprawie procesu Lukacsa.

W Czarnogórze.

Wiedeń 19. Przedstawiciele mocarstw w Cetyjni wezwali w formie bardzo stanowczej króla Czarnej Góry do bezwzględnego wycofania oddziałów czarnogórskich z okolic Albanji Północnej, objętych granicą ustanowioną przez konferencję londyńską.

KRONIKA.

Osobiste.

Wczoraj rano przybył do Częstochowy J. E. gubernator piotrkowski, szambelan Jacewskij, który po zwiedzeniu Jasnę Góry i śniadaniu w hotelu Angielskim pociągiem nr. 10 o godz. 3 min. 54 odjechał z powrotem do Piotrkowa. W klasztorze p. gubernator zwiedzał wały klasztorne, kaplicę i skarbiec, po których go oprowadzał o. Alfons, tudzież o. Romald i o. Wincenty.

Nabożeństwa.

Dziś, w środę, 20 b. m. na intencję ubłagania pogody na uroczystość poświęcenia Stacji Męki Pańskiej, która odbędzie się w dniu 31 b. m. o g. 8 rano w kaplicy na Jasnę Górze odprawioną zostanie msza Konwencka z wystawieniem Przenajświętszego Sakramentu i suplikacją, zamówiona przez wielu zamężnych kramarzy.

O godz. 9 i pół rano przed ołtarzem Przemienienia Pańskiego odbędzie się na podobną intencję msza zamówiona przez kramarzy z pod klasztoru.

W czwartek 21 b. m. o g. 7 rano w kościele św. Barbary odbędzie się nabożeństwo na intencję ubłagania pogody na uroczystość poświęcenia Stacji Męki Pańskiej, zamówione przez kramarzy z ul. św. Barbary.

Ruch pątniowy.

Wczoraj do Częstochowy na Jasnę Górze przybyła pęgrzyczka z parafii Restarzew w gub. piotrkowskiej w liczbie 345 z ks. proboszczem A. Wolskim na czele.

Organy jasnogórskie.

Na chórze wielkiego kościoła na Jasnę Górze rozpoczęto już pracę nad ustawianiem wielkich organów, zamówionych w renomowanej firmie krajowej Biernackiego w Dobrzyniu nad Wisłą i sprowadzonych już do Częstochowy. Organy te przedstawiają się wspaniale i wnosząc z poprzednich dzieł tej firmy, choćby z organów, ustawionych ostatnio w kościele mykanowskim od-

nieł mówili.

— A przytem, dziękując za te wszystkie niezwykle istoty, dręczące wlecznie nragulenie nadzwyczajności, niepodobliśtwa.

— W każdym razie, jest to strasznie niepewne szczęście, nie dające żadnej na przyszłość rękojmi.

Tak mówili ludzie, jak gdyby, mimo doświadczenia, nie wiedzieli, że niema w świecie trwałego i pewnego szczęścia. Ci, którzy go chociażby przelotnie poznali, ci, którzy mieli boskie chwile, jakie dać może połączenie dwóch serc, rozumiejących się i uderzających jednym tętnem, ci nie mają prawa żądać czegokolwiek więcej. Zresztą dziesięcioletnie bez chmurki pożyłce Stefana z Reginą zadają kłam złym przewidywaniom.

Stefan urzeczywistnił ideał swej młodości; Regina przekonała się, że przez lat kilka „szukała na fałszywej drodze urzeczywistnienia swego ideału”; z młodzieńczą wiarą i gorącą kochaną, czego jeszcze mogła pragnąć? Jej artystyczne usposobienie, nagłające ją dawniej do wyrwania się z ciasnego koła, do którego z własnym popędem w końcu powróciła, pomaga jej dzisiaj do poetyzowania i wyszukiwania piękna w najzwyczajniejszych warunkach życia. Miłość

jest i będzie dla niej zawsze pełną zachwytd; bo jeśli to zachwyty wywołane są wzajemną, głęboką ufnością i wspomnieniami, rodzącemi najkilkwsze wzruszenia, to nigdy, nawet w dniach próby nie wygasną. Poznała świat i przekonała się o wartości jego względów, przekonała się także, jak łatwo stracić można talent; jedynie tylko miłość tego zacnego człowieka, który został jej mężem, okazała się niezłomną i niezmienną. A przytem była tym człowiekiem dumną. Jest bowiem dobroczyńcą całej okolicy, gdzie coraz więcej rośnie jego wpływ, gdzie rozszerza oświatę i dobrobyt. Nikt wymowniej nad Reginę nie głosuje za pożytecznym, może dla tego, że jej bogata wyobraźnia umie to pożyteczne przystroić w tęczywie biały piękna.

Cecylia ma także cel życia odkaż jej się urodził słotniczek; a dziadek, utrzymujący właściwej szczęśliwym starcom błogości, powtarza sobie z rozkośsz, że całe jeszcze pokolenia Loyselów będą posiadaczami błogosławionego kąta ziemi, noszącego nazwę Trembleaux i Souvray.

KONIEC.

POWRÓT.

Z francuskiego.

(Ciąg dalszy.)

— Istotnie, zaczyna się dopiero, W odpowiedziela Regina, patrząc na niego z uwielbieniem. Ironią i tkliwością zarazem; — jak ci się zdaje? co też z niem teraz zrobisz? — dodała z uśmiechem, który mu się wydał jakimś wyzywającym. Odwrócił głowę i wyjął bardzo cicho:

— Jeszcze raz przysłał mnie poznać.

— A więc niewdzięczna? Nie dość, że dumna, ale i niewdzięczna... w każdym razie dumna nie do tego stopnia, co ty, dotrzymujący z religijną ścisłością swej przysięgi...

— I nacóż-by się zdoła, gdybym ją był znalazł?

— Na to, żeby mę oszczędzić wstępu powiedzenia ci... Za karę jednak poddam się temu wstydowi. Jako? więc nie domyślasz się; że odzyskawszy skarb, przynoszę ci go; że mogę ci go poświęcić! Nie, nie, nie może być mowy o poświęceniu... Ale poco wyszukiwać wyrazy: Kocham cię.

Krzyknął i szalenie, namiętnie chwycił ją w swe objęcia.

— I pozostawiłaś mnie w tej strasnej niepewności...

— Byłabym umarła, nie wyrzekłszy słowa, gdybym nie była mogła dać ci dowodu, że twoja miłość dla mnie jest po-nad wszystkie dobra świata, nawet po-nad tę iskłę geniuszu, jaką mnie Bóg obdarzył, po-nad sławę, której się rzekam i która mi teraz jest zupełnie objęta, gdyż nad to wszystko przenośzę... życie prostej wieśniaczki w głębi lasów z uparcieciem, którego czczę i ubóstwam, — dodała, śmiejąc się z po-za łez swoim perlistym śmiechem dziecięcym.

Świat, który się dziwił stałości Stefana, mimo okrutnego zawodu, jaki go spotkał, dziwił się jeszcze bardziej równie niebezpiecznie szczęście.

— Robi niedorzeczność, — mówili jedni.

— Będzie tęskniła za teatrem — mówili drudzy. — Nie było jeszcze na świecie artystki, która-by załowała porzucenia sceny i która-by zastosowała się do życia codziennego.

— Czy może być pewny, że zaślubia kobietę bez skazy?... Różnie o

7-mio klasowy Zakład Naukowy Żeński
z klas. podwstępną i wstępną

W. Gólczewskiej-Chrzanowskiej

w Częstochowie, Teatralna № 9 0644

Zapis uczennic od 25 sierpnia. Egzaminy rozpoczynają się 2-go września, lekcje 9-go września. Kancelarja szkoły otwarta codziennie od godz. 10 do 2 popoł.

powiedzą zadaniu lepiej od organów zagranicznych, o które tyle było polemiki.

Zewnętrzne organy te są dosyć skromne, jednak, zyskując wiele przez dodanie im ozdób stylowych, rzeźbionych artystycznie w drzewie, a pochodzących z poprzednich Szembekowskich wspólnych organów jasnogórskich.

— Ze szkół.

Prosimy jesteśmy o zaznaczenie, że do 7-klasowego zakładu naukowego żeńskiego z klasami—podwstępną i wstępną p. W. Gólczewskiej-Chrzanowskiej w Częstochowie ul. Teatralna nr. 9, zapisy przyjmowane są od d. 25 b. m. Egzaminy rozpoczynają się w d. 2 września, lekcje zaś w dn. 9 września.

Kancelarja szkoły otwarta codziennie od g. 10-jej do 2 po poł.

Z gimnazjum G. Kościńskiego.

Prosimy jesteśmy o zaznaczenie, że w I Polskim gimnazjum Gustawa Kościńskiego zapisy i egzaminy wstępne dla nowo wstępujących kandydatów odbywają się w następujących terminach: do klasy wstępnej I i od dnia 1 sierpnia, do kl. II, III i IV od 21 sierpnia—do klas wyższych od dnia 26-go sierpnia.

Poprawki dla uczniów promowanych warunkowo odbywać się będą w następujących terminach: do pierwszych 4-eh klas od d. 1 do 4 września (włącznie) do starszych klas od d. 5 do 9 września.

Egzaminy i poprawki odbywać się będą przed komisjami tylko w oznaczonych terminach. Plan egzaminów wyszłony w przedsiłku szkoły.

Początek lekcji 10 września. Kancelarja szkoły otwarta codziennie od g. 9 rano do 2 po poł.

Z zebrania ziemianek.

Wczorajsze zebranie ziemianek pow. częstochowskiego odbyło się, przy udziale 30 członków. Rozpoczęła je p. Hel. Łącka, przewodnicząca Koła, odczytaniem zaproszenia Częstochowskiego Towarzystwa Rolniczego do wzięcia udziału w Wystawie przez Koło ziemianek i do zaopiekowania się działem przemysłu ludowego przez p. Łącką. W dalszym ciągu pani Łącka prosiła zebrane członkinie Koła o wybranie z pomiędzy siebie zastępczyni, gdyż ona w bieżącym roku czynności swej pełnić nie może.

W czasie długiej dyskusji wszystkie obecne panie prosiły usilnie p. Łącką o cofnięcie tego postanowienia i nie uchylanie się od spełniania tego obywatelskiego obowiązku ze zwykłą sobie umiejętnością i znajomością rzeczy. — Ostatecznie ulegając jednomyślnemu życzeniu p. Łącka decyduje swą cofnęła.

Następnie omawiano obszernie sprawę 2 ochronki w Kiedrzyńcu i Szarłacie. Ochronki mają być założone na życzenie i kosztem włościan miejscowych z pomocą materjalną i opieką Koła ziemianek.

Zapytania włościanek w sprawie czynienia i przechowywania zapasów żywności—zostały wyczerpująco objaśnione przez p. Cygańską, Olszyńską, Zaleską i Kenigowską.

Pani Łącka zwała wreszcie sprawozdanie z wycieczki na Zawodzie, celem wizytacji gospodarstw członkiń Koła. Na największą pochwałę zasłużyły gospodarstwa p. Florentyny Markowskiej i Przepkowskiej.

Zebrań zakończyły narady nad sprawą Wystawy.

— Z niedoli życia.

Po lewej stronie wejścia do klasztoru Jasnogórskiego, naprzeciw pierwszej budki z dewocjonaljami od dwóch tygodni nocuje z chorem 5-letnim dzieckiem zebrawka, obłąkana. Czyżby nie znalazła się instytucja lub ktoś z ludzi dobrej woli—któreby zaopiekowały się losem jeśli nie matki—to choć dziecka. Apeluujemy więc do was czytelnicy oraz przeniemytów naszego „Gońca Częstoch.“—nie dajcie tym biedakom zamrzeć u wrót Bazyliki.

Skutki ciemnoty.

Od pewnego czasu kilku miejscowych lekarzy, między innymi dr. Sz. Leczył 11-letniego chłopczyka, syna majstra ślusarskiego, zamieszkałego w jednym z domów przy ul. Zielonej, chorego na t. w. „toxifila tuberculo“ t. j. na skrofuly w stanie blodrowym. Stan chłopca był groźny choć nie beznadziejny. Przed kilku dniami przewieziono go do Krakowa, gdzie na chore stawy nałożono gips, pozostając matkę co i jak na daleko stosować, by chłopiec pozyskał możność samodzielnego chodzenia. Słowem brakowało dwóch do sześciu tygodni by

chorego doprowadzić do stanu mniej więcej normalnego. Alisłci niebezpiecznie chcieli, że o chorobie chłopczyka dowiedział się nauczyciel ludowy, człowiek którego rola winno być rzucanie żyłdodajnego zlarza owiaty w serca i dusze prostaków, p. P. oraz jakaś „kumoszka“, którzy namówili strokaną matkę do zwrócenia się do pewnej kobiety—lekarki, właścicielki domu przy ul. Ciemnej, jako specjalistki w danym kierunku. Na nowa matka wezwała też tej baby do chorego dziecka. Domorosła „lekarka“ wzięła się nader energicznie i do tak efektywnej terapii, że biedny chory, gulecino na podłodze i wyginany na wsze strony, skutkiem postąpienia całego ciała nabral kolura śliwki. Oczywiście „zabiegi“ te nie były bezinteresowne. Obecnie do niebezpiecznie rozchorowanego chłopczyka wezwano ponownie dra Sz., który też zajął się chorym celem przyprowadzenia go po poprzednie go stanu, a następnie do rozpoczęcia na nowo systematycznej kuracji, na chorobę stawów.

Oto do czego doprowadza ciemnota.

LEKCJE w szkole muzycznej L. WAWRZYNOWICZA rozpoczną się z dn. 1-go września. 879—

— Ludzie—zwierzęta.

Otrzymałmy obszerny list z kilku podpisami, wyrażający w dosadnych słowach oburzenie na nieładzieku poprostu znużenie się jednego z lokatorów domu nr. 69 w Alei 3 nad zoną, sprządną przed dwoma zaledwie miesiącami z Ogrodzieńca, a więc nie posiadającą na miejscu rodziców, którzyby ją mogli bronili. Naeto, podobno rodzice nie wiedzą nawet, gdzie się obraca córka, która łatwościowość awoją i zbytek zaniania opłaca teraz zbyt drogo.

Do interwencji listowej zmąslił lokatorów ostatecznie płacz i jęki kobiece, rzęzące się na korytarzu ostatej nocy. Jest wazak towarzystwo opieki nad zwierzętami — teraz coraz częściej odczuwać się daje brak opieki nad ludźmi.

— Podejrzano.

Nocy wczorajszej na dwóch ławkach Alei 2 naprosto „Odeonu“ przez kilka godzin spaso dwóch mężczyzn o bardzo podejrzanej powierzchowności, która ploszyła zapożnionych przechodniów.

Przed paru dniami ciż sami, jak się zdaje osobnicy szukali noclegu w Alei 3, ale tam stanęła im na przeszkodzie czujność miejscowego stróża nocnego.

— Zgłoszenie.

Pajnicy, będący na Jasnę Górze podczas ostatniego odpustu zwracając naszą uwagę na zgorzenie, uprawiane w niektórych budkach z dewocjonaljami, znajdujących się tuż pod murem klasztornym. Odgrywają się tam, zdaniem naszych świadków, poprostu orgie plackie; doszło podobno do tego, że jeden z właścicieli budki leżał piany przed swym handlem, aż go przechodnie z pomocą rodziny podnosili. Jeśli pijaństwo wogóle jest naletgiem i wstrętnym i skodliwym, to uprawiane tuż pod klasztor-em tembardziel jest gorsze.

— Zemsła amatora ozdych owoców.

Do czego dochodził rozruchwalenie dzisiejszej młodzieży niechaj posłuży fakt poniższy.

Oto zamieszkały przy ul. Krótkiej nr. 13 robotnik kolejowy Walenty Kundek za zwrócenie uwagi Józefowi I., synowi właściciela domu, iż nie należy rwać cudzych owoców otrzymał od I. tak bolesny cios kamieniem w głowę, że musiał udać się o pomoc do felczera 13 oddziału lekarskiego kolei w.-w. St. Majewskiego.

— Wystawa Rolnicza w Częstochowie.

Przypominamy, że w Częstochowie w dn. 6, 7, 8 i 9 września, odbędzie się wystawa rolnicza. Ze względu na wielką frekwencję ludu, jaki w tym czasie nawiedzi Jasnę Górę, wystawa ta będzie licznie odwiedzana.

Komiteł wystawy ztem składający się z pp. hr. Raczyńskiego, prezesa Towarz. roln. Karola Łąckiego, wicepreza

Leona Siemleńskiego, Antoniego Janowskiego, Bolesława Dzierzbickiego i Józefa Cygańskiego nie szczędzi zabiegów aby wystawa jaknajwspanialej wypadła.

Obok polek doświadczalnych, na dawnym terenie powystawowym, będzie obficie obselane: rolnictwo, pszczelnictwo, ogrodnictwo i przemysł ludowy.

Powazne miejsce zajmie hodowla koni, bydła, trzody, drobitu i t. p.

Za okazy odznaczające się będą wydawane nagrody pieniężne i dyplomy. Dział maszyn i narzędzi rolniczych zapewne też zajmie tu pierwszorzędną miejsce ze względu na to, że włościanie przebywający na Jasnę Górze, bardzo interesują się tym działem.

— Przyniesiony lewarem.

Słuszcz częstochowski depót kolei w.-w. Feliks Piotrowski, reparując wagon, uległ przyniesieniu lewej nogi lewarem. Pierwszej pomocy udzielił mu felczur kolejowy St. Majewski.

— Wykolejenie się wagonów.

W płatek ubiegły na stacji Sosnowiec podczas przejęcia pociągu towarowego na zwrotnicy wykoleilo się 9 wagonów, które zatrasowały tor; wagony zostały uszkodzone, tak że uporządkowanie toru trwało 9 godzin, poczem dopiero przywrócono normalną komunikację.

Następnego dnia na teje zwrotnicy wykoleilo się znów 5 wagonów, wskutek czego komunikacja z Prusami uległa 6-godziennej przerwie. Wypadku z ludźmi nie było.

— „Dzwignia“.

Półroczne zebranie członkiń Częstochowskiego Stowarzyszenia Spółdzielczego „Dzwignia“ odbędzie się w dniu 24 b. m.

— Wystawa koni.

W piątek 22 i w sobotę 23 b. m. w Kłomnicach w pow. radomskowakim, od niedzieli 7 września do środy 10 września w Częstochowie oraz w Piotrkowie 15 września odbęda się wystawy koni.

Na kosza pierwszej wystawy główny zarząd państwowej hodowli koni przyznał 700 rb., srebrny medal, dwa medale bronzowe i 3 pochwalne listy dla roboczych koni włościańskich żrebców klaczy 3, 4 i 5 letnich oraz dla roczniaków.

Na drugą wystawę przeznaczono 200 rb. dla włościańskich koni roboczych, żrebci i klaczy 3, 4 i 5 letnich oraz dla roczniaków.

Na trzecią wystawę przeznaczono 700 rb., medal srebrny, 2 bronzowe i 2 pochwalne listy dla żrebci i klaczy 3, 4 i 5 letnich wierzchowców.

Smierć pod pociągiem.

W niedzielę 17 b. m. o g. 12 w południe w odległości pół wiorst od st. Żyrardów na wiorście 41 linii głównej kolei w.-w. na idącego pociągiem 74 lat liczącego Jana Lauferia, niechaj dający z Aleksandra pociąg popleszny nr. 8-bis powodującą mitychmiastową śmierć. Lauferit uległ rozbiłciu głowy oraz zmiażdżeniu nogi. Denat przybył ze Skieralewic w odwiedziny do syna p. Władysława Lauferia, maszynisty pompy st. Żyrardów, zamieszkałego w tak zw. zabudowaniu wodnem, w którym mieścił się pompa parowa zasilająca parowozy w wodę. Do gmachu wodnego niema innej drogi jak tylko po torze kolejowym, po którym co chwila przebiegają pociągi to też ci, którzy chodzą tędy narazili się na wpadnięcie pod pociąg. I trzeba wielkiej przytomności umysłu aby idąc tamtędy nie naraził się na kalectwo. (nlk).

— Udaremniona kradzież.

W nocy z niedzieli 17 b. m. na poniedziałek 18 b. m. usiłowano okraść mieszkanke p. Strzelczyka, mieszącą się na parterze przy ul. Zielonej nr. 6, czemu przeszkodził sam p. Strz., który, usłyszawszy podejrzane szmery pod oknem mieszkanka wyszedł i tem udaremnieniem niepożądane odwiedziny niemieł niepożądanych „gości“.

— Z teatru „Urania“.

Wczoraj rozpoczęło występy towarzyszyto komedjowo-operetkowe pod dyrykcją doskonałego komika A. Alisie-wicza. Towarzystwo składa się z kilku osób.

Między innymi są takie sily, jak pp. Kwiatkowska, Wiśniewska, Wąsowiczówna, oraz pp. A. Alisiewicz, A. Kaczorowski, M. Henrycki i J. Nowicki.

Program zapowiada znakomitą komedję Józefa Boffico z włoskiego p. t. „Dwie rady“.

W sobotę kierownik wystawia znakomitą operetkę i Krzemieńskiego komika sceny warszawskiej p. t. „Maharadza w Częstochowie“.

Amatorzy silynych a jednocześnie estetycznych wzruszeń będą mieli sposobność urzżenia na ekranie jednego z najbardziej interesujących dramatów p. t. „Zerwana maska“ z artystycznej serji Gaumont'a. O filmie tej prasa zagraniczna, jak paryska, wiedeńska i berlińska wypisywała w ciągu ostatnich dni szalście artykuły.

— Z „Odeonu“.

Teatr „Odeon“ wystąpił z nowym i interesującym programem. Na podkreślenie zwiawsza zaslugę dramatu p. t. „Tajemnicze sily“ dziennik Pathe nr. 228-A oraz popisy tajemniczego trio greckiego,—budzącego ogólne zaciekawienie i sensację. W fotoplastykonie podró po Anglii.

Zbiera też rzęstate oklaski farsa p. t. „Półknięta perla“ w wykonaniu pp. Adamowiczówny, Bernatowicza, Kisielewskiego i innych.

— Dla maturzystów częstochowskich.

Komisja Informacyjna Tow. „Bratniej Pomocy“ słuchaczów politechniki we Lwowie udziela wszelkich wiadomości, dotyczących studjów na politechnice (z nadaniem marki na odpowiedź). Dla nowo wstępujących kolegow z gimnazjów filologicznych urząda kurs geometrii wykresnej i rysunków odręcznych. — Wykłady powyższe i ćwiczenia prowadzić będzie osobicie prof. dr. Bartel. Kurs rozpocznie się dnia 26 września. Zgłoszenia przyjmuje się pod adresem: Lwów, Politechnika, Bratnia Pomoc.

— Emigracja na Waschód.

Według sprawozdania komitetu dla kolonizacji Dalekiego Wschodu wyruszyło tam w r. 1911 z Królestwa Polskiego 60,740 emigrantów.

— Kupcy Polscy do Kijewa.

Podaliśmy w swoim czasie wiadomość o wycieczce, którą organizuje dla członków swoich oraz wprowadzonych przez nich gości miejscowy Oddział Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie do Kijowa celem zwiedzenia wystawy. Działaj możemy zawiadomić Sz. Czytelników, że po porozumieniu się z Centralą Stowarzyszenia Oddział miejscowy oznaczył termin wycieczki.

Wyjazd nastąpi 6 września o godzinie 9 min. 32 rano, powrót 10 września o godz. 7 i pół wieczorem.

Baczność, latwowierni!

Odnośnie władze częstochowskie otrzymały następujący cyrkularz ostrzegawczy.

Ministerjum spraw zagranicznych dowiaduje się, że konsulowie rządu Urugwajskiego w południowej Ameryce werbują masowo włościan z Cesarstwa i Królestwa, obiecując im złote góry w postaci darmowego oddzielenia ziemi, biletem wolnej jazdy do Montevideo itp. Konsulat zaś rosyjski w Rio de Janeiro zawiadamia i prosi o przeszkodzenie tej emigracji włościan, bowiem rząd w Urugwaju nie rozporządza wcale ziemią, nadającą się do kolonizacji oraz nie dotrzymuje obietnic swych agentów—werbowników, dowodem czego niechaj posłuży fakt, że 25 rodzin z Kaukazu, które dały się wciągnąć w pułapkę—po przesiedzeniu w klasnej norze domu emigracyjnego w Montevideo, pragnąc uniknąć głodowej śmierci zmuszone były zgodzić się do tamtejszych ziemian na służbę.

W jeszcze gorszym położeniu znajdują się inni parta emigrantów, która nie chce jednak iść do służby na obecnej ziemi. Apel do rządu Urugwajskiego o dotrzymanie umowy nie odnosi żadnego skutku.

Baczność więc, latwowierni! Nie porzucajcie ojcowej ziemi i choćby ciężkiej doł ale we własnym kraju. Nie dajcie się otumaniać amerykańskim dyferentem i wydrwigroszom.

— Dyrektor

Częstochowskiej szkoły Komercyjnej K. An drzejczaka, zawiadamia o wakującej posadzie LEKARZA SZKOLNEGO bez różnicy pochodzenia. Podania w języku rosyjskim do 15/28 Sierpnia.

Zgodnie z § 49 Statutu szkolnego, cały personel korzysta z praw i przywilejów służby państwowej, wskazanych w Najwyższej zatwierdzonej „położenji“ o komercyjnych zakładach na ukowych.

Dyrektor przyjmuje interesantów w kancelarji Szkoły codziennie od 12-1 w połud. z wyjątkiem świąt. Aleja 3 Nr. 60. 0653—

Ze świata.

Pszczoly bez żadeł.

Po kilku letnich próbach i usilowaniach udało się jak donoszą z Londynu, pszczelarzowi Terrilowi w stanie Indiana w Ameryce północnej wychować gatunek pszczoły, którym prawdopodobnie przeznaczonym będzie wywołać w dziedzinie pszczelarstwa daleko idący przezwrot. Przez kżyżowanie pszczoł-królów włośkiego pochodzenia z trzmielami z Cypru, udało mu się wyhodować nowy gatunek pszczoły, nie posiadającej żądła.

W ciągu dalszych obserwacji okazało się, że ten gatunek pszczoł bez żądła przynosi hodowcy znacznie większe korzyści, aniżeli inne pszczoły. Pszczoły bez żądła są silniejsze, zbierają znacznie więcej miodu i wytwarzają miód smaczniejszy niż pszczoły z żądłami!

Pieniądże bułgarskie.

Pieniądże bułgarskie nie mają wcale obrotu w Salonikach i miejscach zajętych przez bułgarów w Macedonii. Skutkiem tego mieszkańcom tych miast, posiadającym tylko bułgarskie pieniądze, grozi głód.

Przywóz i wywóz film.

W pierwszym roku przywieziono do Niemiec 34 miliony metrów film kinematograficznych, a wywieziono 20 milj. metrów.

Można sobie wyobrazić, ile roboty ma cenzura, z kinematografem, jeśli zważymy, że w czerwcu musiała przejechać 143 tysiące metrów film, w wrześniu zaś 160,000.

Trudno określić przeciętną wartość filmy. Przedsiębiorcy kinematograficzni opowiadają o bajecznych honorariach płacących artystom. Mówią, że Max Linder, "król filmowy" miał otrzymać od pewnej węgelskiej francuskiej firmy za 3 lata milion franków.

Ta firma wyrabia tygodniowo 100 worst film, które kosztują 100 tysięcy franków, filmy te dają dochodu 9 tysięcy franków na tydzień, czyli 400 tysięcy franków rocznie czystego zysku.

Główny basista rosyjski.

Basista rosyjski Szalopin, występuje obecnie w Londynie: wraz z operą petersburską, popielając się zresztą nie tylko swym fenomenalnym głosem, ale i mocniej fenomenalną kulturą. Na ostatniem przedstawieniu „Borysa Godunowa” podczas antraktu dochodził zaczęły do widów z poza kurtyny odgłosy hałasów i krzyków i sam antrak przedziurzył się nadmierale. Okazało się,

że Szalopin podczas antraktu uderzył w twarz jakiegoś chórzystę, a burzliwi koledzy i koleżanki tego ostatniego rzucili się z kolei na Szalopina i zaczęli go bić. Ostatni akt opery z trudnością tylko w tych warunkach udało się dopięwać do końca.

Poeci polscy koronowani w Rzymie.

W Rzymie był zwyczaj, że najslawniejszego poeę wleńczone laurem na Kapitolu. Otóż dwóch wieszczów polskich dostąpiło tego zaszczytu za piękne poeęże łacińskie. Jednym z nich był syn kmiecia, urodzony w r. 1516 w Wielkopolsce, Klemens Janicki. Kształcił się początkowo w kraju, nabywał wiedzy i ogłady na dworach magnackich, zastępowających niejako wyższe uczelnie, a w 18 roku życia wyjechał do Włoch, gdzie uczęszczał do akademii padewskiej. Tam otrzymał stopień doktora filozofii, w Rzymie zaś wieniec laurowy z rąk Ojca św. Pawła III. Zmarł młodo w Krakowie w 1543.

Drugim Polakiem, który zastąpił szeroko, jako poeta łaciński, był Maciej Sarbiewski, urodzony pod Płońskiem r. 1595. Wstąpiwszy do zakonu OO. Jezuitów, kształcił się w akademii wleńskie: a następnie wyjechał do Rzymu gdzie Ojciec św. Urban VIII, ssm poeta, wleńczył go laurem. Wróciwszy do kraju, był profesorem akademii, później zaś nadwornym kanzdzieją Władysława IV, który zachwycał się jego wymową, poeżami, grą na cytrze i harfie. Umarł w Warszawie r. 1640. We wsech-nicach angielskich i węgelskich jeszcze w wseźnym wieku czytowano na katedrach łacińskie poeęże Sarbiewskiego.

Okrety niemieckie.

Jak wiadomo, każdy okręt wojenny podzielony jest pod linją wodną na kilka komór nieprzepuszczalnych dla wody, które są połączone z potężnymi pompami. Lecz działanie pomp, w razie uszkodzenia okrętu, nie zawsze się okazuje dostateczne do usunięcia wody. Często króć przepierzenia, dzielące komory, nie wytrzymują parcia uderzającej wody, tak iż i sąsiednie komory zostają zatopione. Wówczas pompy są zupełnie bezsilne. Okręt przechyla się na bok, stając się niezdarnym do boju, lub nawet tonie.

W celu zmniejszenia możliwości podobnych wypadków, nowy amerykański okręt liniowy „Pensylwanja” wraz z dwoma „drugimi obecnie budującymi się bratnimi” statkami „Oklahoma” i „Nevada” mają być wyposażone w urządzenie pomysłu Wotherspona, polegające na podzieleniu okrętu na warstwy powietrzne i na usuwaniu zapojująca odpowiednio

sprężonego powietrza wody z komór w razie uszkodzenia lub utrzymania jej przynajmniej na pewnej wysokości. Do doprowadzenia powietrza do komór mogą być użyte przewody służące do przewietrzenia tychże komór. Taż sieć przewodów może również służyć do tłoczenia do komór gazy gazujących (niepalnych) w razie wybuchu pożaru.

Przeczyste suknie.

Amerykanie nie żartują z modą. Przeczyste suknie, jakie lansują niektórzy mistrzowie krawiectwa w Paryżu, nie spodobały im się i w Richmondzie w Wirginji zaproszono ostro przeciwko tym Röntgenowskim strojom. Pierwszą nieszczyśliwą ofiarą była miss Blosson Brownlog, która zeszłego tygodnia pokazała się na ulicy w pięknej przezroczystej sukni do kolana wyciętej. Przy każdym kroku tak dużo było widać błękitnej pończoszki, że w krótkim czasie zebrała się olbrzymia masa ludzi. Zbiegowisko było tak wielkie, że musiano ruch uliczny wstrzymać. Przerazony stojkowy zaprowadził wystraszoną miss Blosson do komisariatu, tam wyznaczono jej 20 dolarów kary, które też natychmiast zmazona była zapłacić. Kiedy się tłumaczyła, że kupiony w pierwszorzędnej firmie kostjum ma prawo nosić, sędzia stanowczo odpowiedział jej, że kupiony rewolwer nie upozwaznia do strzelania ludzom w lby.

Po 8,000 kurcząt dziennie.

Co dwanaście sekund wykluwa się kurczę z Post O'Connor (amerykański stan Texas). O'Connor ma największą wylęgarnię na świecie. Bywa w nich po 165,000 jaj jednocześnie. Współzawodnicy z tem miastem drugie, Pétalum, w Kaliforniji. Jego wylęgarnie mają — tylko po 150,000 jaj. Zabudowania, mieszczące tak olbrzymią ilość jaj, nie są tak wielkie, jakby można przypuszczać. Zajmują przestrzeń 80 metrów kwadratowych. Przy zwykłych wylęgarkach byłoby potrzeba pięć razy więcej przestrzeni, lecz tam skrzynie ułożone jedna na drugiej, tak, że każdy cal jest spżytkowany. Wszystkie skrzynie są ruchome, każda zawiera po 10,000 jaj. Temperatura normowana bywa bardzo ściśle. Personal obsługujący duży, gdyż 7-8 tysięcy kurcząt, wylęgających się oodzielnie, potrzebuje wielkiej pieczołowitości.

Długie włosy.

Amerykanki wypowiedziały wojnę długim włosom, jako że, według przysłowia są oznaką krótkiego rozumu. Już czas — mówią — aby kobiety rzekły się tego ciężaru. Męczyzna, który za dawnych czasów nosił także długie włosy, dawno się już ich pozbył. Tylko kobiety pozostały wierne tej barbarzyńskiej modzie i są jej niewolnicami. Każda musi wiele czasu poświęcić codziennie na czesanie, nie mówiąc już o „posiedzeniach” u fryzjera. Przecież to wszystko niepotrzebne! Wepoće, kiedy kobieta przestała mieć „krótki rozum” — długie włosy są przytykiem. Włóż — precz z nimi!

Humor i Satyra.

Za granicą, przy meldunku.
— Narcodowość?
— Z nad Wisły.
— Włóż Słowianin?
— Naplaz pan leplej: z nad Wisły; określenie Słowianin jest w tych czasach mniej przyjemne.

W cukierni na Dziuki-Gass.
— Jak się ma bojkot?
— On ma się najgorzej, jak tylko się można mieć, bo on jest zupełnie zdrow.

Mucha.

Potrzebna służąca uczciwa z dobremi świadectwami na wyjazd pensja 4 rb. Zgłaszać się, Krakowska nr. 32 M. Baumert. 869-3-1

Stancja
u nauczyciela dla uciami farbu, 50 Włodkiskich rz. 4-5, 4-asosów jako uciami. Pomoc na miejscu. Szkol. ncesse, chłopców, 1-pane, 1-nskie pensjonarskie, go spoodarskie i. t. p. hurtownie ceny ściśle fabryczne i na detal. Dojazd 17 m. 7 Z. Chojnacka. 0654-

Dziecko
dwuletnie dziewczynkę od 5m na weseł. Wiadomość ul. Teatralska Nr 9. u Skórzowskich. 881-

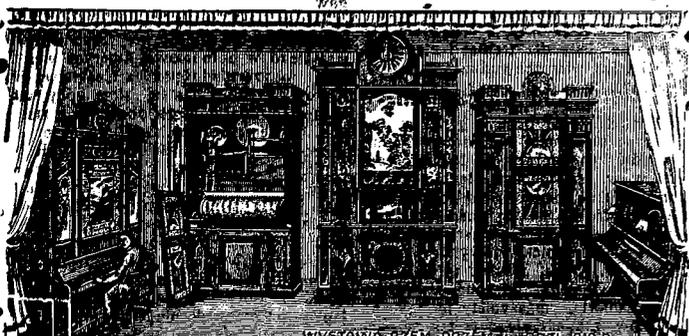
Nowy
jedno konny wóz do sprzedania w Ostrowsku przy Dr. Z. Herbko Klat. vis a vis Stacji u Nowaka. 880-

Potrzebny
młody ożwozek za bilietara. Teatr Odeon. Aleja 2 Nr. 43.- 884-

4 pokoje,
kuchnia, wanna, wygodny lokal ciepły, suchy, z oknami na ogród stroma południowa do wynajęcia tamto 2 Aleja 23 (obok teatr). 787

SZKOŁA PRYWATNA F. GORCZYKOWSKIEGO
Częstochowa, ul. Dojazd N-r. 19.
Przygotowuje do szkół średnich i udziela korepetycji.

Główny skład orkiestrjonów i pianin ciężarowych, — sprężynowych i elektrycznych. — **DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI** Częstochowa, Aleja nr. 20, telefon 93.

OSTRZENIE: noży, brzytw, seczyrków i t. p. REPERACJA: „Prymusów” i wyżymaczek. KOLBY do lutowania.
Skład towarów żelaznych i naczyń kuchennych **W. STAJEWSKI II-ga Aleja № 33.**

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni plynąć mówić, czytać i pisać po niemiecku, francuzku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wysyłki inne — reklama) temu swracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka 3 przes. za pobr. poczt. 1 rb. 10 k., 2-eh 1 rb. 90 k., 3-eh 2 rb. 80 k., 4-eh 3 rb. 65 k. Obstałnik wypełnia jedynie skład na całą Rosję: St. Petersburg. Peterb. Storozna, Bolsoj per. 56. J. K. PETERS.
40 DNI 40

ADWOKAT Jan Dręszler przeprowadził się II-ga Aleja № 33 przyjmuje od 9-jej do 10-jej rano i od 4-jej do 6-jej po południu

FIRMA EGZYSTUJE OD 1860 ROKU **FARBIARNIA I PRALNIA CHEMICZNA A. HEININGERA** II-ga Aleja № 19, telefon № 5.
Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie a mianowicie: Garderobe damska męska i dziecięca. Dywany, portjery, firanki, kępy, serwetki, plusowe, pokrycia z mebli i. t. p. **SKLEPY** w Łodzi ul. Mikolajewska Nr. 39 Tel. 29-35 **WŁASNE** w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 21 tel. 266.

DO SPRZEDANIA. 30 7 i 4-włokowe majątki; dochodowe domy, ziemie i place przy działce wodzie zadane pod fabryki; składy apteczne browary, tartaki, i. t. p. **ZAMIANA** Dochodowy dom na folwark. **POSZUKUJE** Agromoma rządcy, polowogo i lokaja. 2) Wspólników do przemysłowo-handlowych interesów. **PRZYJMOWIE** Przedstawicielstwa Landtowo-przemysłowe. **CZĘSTOCHOWSKIE KAUCJONOWANE BIURO KOMISOWE S, BZOWSKI i J. DRĘSZLER** II-ga Aleja № 33, telefon № 179.

Sala fabryczna 22x8 metrów i 5 pokoi do wynajęcia. Wiadomość Krakowska Nr. 15 B-ci Świętych Częstochowa. 878-

ZAKŁAD Instrumentów Muzycznych S. MAJKO w Częstochowie ulica Dojazd № 11 wprost st. D. Z. W. W.

Sprzedaz rozsetk walmianych i bawelnianych M. Mohalska w Częstochowie ul. Cerkiewna Nr. 5. 000

Sprzedam plac z ogrodem 8-morgowym. Wiadomość: Szmigulski, ul. Aleksandrowska 22.

Kefir Dostarcza do mieszkań A. Włocłaskiego pod Janą Górą Zamówienie przyjmuje się telefonicznie Nr. 3-14 0628

Dojazd № 19 do wynajęcia od paździenika 8 pokoi kuchnia paśa przedpokój i piętro od frontu odpowiednie na biuro zamie 4 i 3 pokoje. 860

Zginał kwit lombardu w Gostoch. Pol. - Oszędna. Nr. 9955 867-3